

ФЕСТИВАЛ САВРЕМЕНЕ УМЕТНОСТИ ДУНАВСКИ ДИЈАЛОЗИ 2021.

**Друштво и уметност у околностима изнуђене реалности
(Нови Сад, септембар 2021)**

Новосадска галерија „Бел арт“ организовала је девето издање Фестивала савремене уметности *Дунавски дијалози* од 7. до 28. септембра 2021. у Новом Саду. Фестивал је као и у претходним издањима замишљен као преглед најактуелнијих збивања у уметности подунавског региона. Ове године у програму доминирала је централна изложба коју су заједнички конципирали Венелин Шурелев, уметник и кустос из Бугарске и Сава Степанов, ликовни критичар и уметнички директор Фестивала савремене уметности *Дунавски дијалози* у Новом Саду.

1. Централна изложба Друштво и уметност у околностима изнуђене реалности

У доба короне безбедносно правило дистанце између појединачних индивидуа добило је другачије значење јер су се појавила дистанцирања у бројним међуљудским односима – у политичким, економским, социолошким, еколошким, па чак и у научним областима. Поремећен је уобичајени дијалектички ток ствари а пандемија и „бесни капитализам“ показали су да је болест – стварна и метафоричка – постала особеност читавог друштва која је проистекла из системског занемаривања бриге о човеку чак и у најразвијенијим државним системима. Заправо, савремено друштво се нашло у околностима изнуђене реалности, а управо то показује (и доказује!) централна изложба. Истовремено, изложба наглашава значај нових уметничких естетско-етичких система којима учесници (из Немачке, Аустрије, Србије и Бугарске) настоје да изврше „поправке света у кризи“, како је то својевремено записао Бонами. Новим технолошким поступцима Ана Првачки и Антони Рајзекер су посвећени теми пандемијске кризе и њеног утицаја на свакодневни живот; Венелин Шурелов и Ана Васоф указују на шаблонизацију човековог живљења у условима умрежених капиталистичких, технолошких и других задатости данашње (изнуђене) реалности, док се Стеван Којић у својим компјутерски системима посвећује екологији стварањем електронско-биолошких синтеза.

2. Уметнички дијалог: Нови Сад – Темишвар

Уметнички дијалог: Нови Сад – Темишвар се на *Дунавским дијалозима* приређује у континуитету од 2016. године када су два географски и културолошки блиска града проглашени за Европске престонице културе 2021. Захваљујући изузетној сарадњи галерија „Бел арт“ у Новом Саду и „Јеца галерије“ у Темишвару, уметници и њихови радови се постављају у специфичан дијалогски однос у духу основне идеја фестивала. Кустоска намера је да се идентификују тачке случајности, конвергенције или супротстављања између индивидуалних уметничких сензибилитета и језика. Ови „уметнички дијалози“ намећу „проширено“ деловање, ново и другачије сагледавање, откриће другачије перцепције и контекстуалне позиције уметничког дела у свакодневној збиљи. Овогодишња поставка радова медијске уметности формира се у аутентичним алтернативним просторима Петроварадинске тврђаве и Подграђа. Чувену тврђаву на Дунаву је изградила Аустрија (у периоду 1692–1780) због сталне опасности од Турака и близине границе с Османским царством. Свест о историјској дистанци, неочекивани спој (или конфронтација) духа две епохе „изоштрава“ дејство одабраних радова новосадских и темишварских уметника.

3. Бугарско-српски уметнички дијалози

У основи Интернационалног фестивала савремене уметности *Дунавски дијалози* јесу настојања да се омогуће директни контакти српских уметника с уметницима из земаља дунавског региона. „Они који умеју да разговарају могу себе неизмерно да обогате и развију“, говорио је Хорхе Луис Борхес. То начело је, како су досадашње изложбе показале – одрживо и у визуелним уметностима. За ову изложбу кустоскиње Надежда Џакова из Бугарске и Славица Попов из Србије одабрале су по три уметника, настојећи да изнађу праве комбинације њихових концепата како би добиле одређену информацију о њиховим сличностима и разликама, али и о способности уметности да буде универзални одговор на импулсе кризног света и времена у коме живимо.

4. Нови Сад + Каролина Мудрински

Каролина Мудрински је новосадска уметница која се током свог досадашњег рада афирмисала као *science hybrids* аутор. Њена уметност садржи базичну научну подлогу, а такво интересовање је стекла у породици, тачније од свог оца који је истакнути математичар.

Њена инсталација презентована на овогодишњим *Дунавским дијалозима* представља покушај визуелизације математичке теорије којом се објашњава однос и међусобно деловање дводимензионалног и тродимензионалног простора те сагледавање и предочавање односа бесконачног и коначног простора у уметничком изразу.

5. Међународна конференција „Друштво и уметност у околностима изнуђене реалности“

Ова конференција разматра могућност адекватног уметничког одговора актуелном свету. Епохална криза и напетост света је узрокована деловањем „бесног капитализма“ јер су велике корпорације и њихови власници читав свет претворили у властити ресурс – једнако (зло)употребљавајући људе и природу – ниједног тренутка не марећи за судбину и будућност читаве популације... На конференцији се трага за адекватном реакцијом и одговором уметности. У том смислу се чини веома значајном једна реактуализована реченица српског и југословенског књижевника јеврејског порекла Оскара Давича (1909–1989): *Трајање за човеком, њо је једина валидна филозофија данас, једина одржива филозофија!* А такав став од уметника захтева да, поред критичког „коментарисања“ актуелне стварности, подразумева и обавезну афирмацију засебности уметности; инсистирање на поштовању култивисаних естетских система и суштинских етичких начела – како би уметничко дело човеку нашег доба постала смислено уточиште и нека врста „сигурне куће“.